

ΑΠΟ ΤΑ ΠΕΡΑΣΜΕΝΑ

Του κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

Ο ΓΑΒΡΗΛΙΔΗΣ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΤΟΥ

Ο Γαβριηλίδης και τὸ πένθος. — Τὸ βράδυ τοῦ Μ. Σαββάτου. — Τὸ Πασχαλινὸ τραπέζι. — Μετὰ τὸ θάνατο τῆς μητέρας του. — Ἐνα χρονογράφημα τῆς κόρης του. — Ἡ πρωτοχρονιά τῶν φτωχῶν παιδιῶν. — Ἡ ἐντιμότης του. — Καὶ πάλιν ὁ Σέγκ.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Μιά φορά ἡ «Ἀκρόπολις» εἶχε μεγάλες οικονομικὲς στενοχωρίες. Ἦταν ζήτημα ἂν θὰ ἔβγαине τὴν ἐπομένην. Ἀρχισυντάκτης τῆς τότε ἦταν ὁ Θεοδ. Συναδινὸς καὶ διαχειριστὴς τῆς ὁ Βασ. Καζάσογλους, ἐφοριακὸς ὑπάλληλος κατόπιν στὴ Μακεδονία.

Γενικὴ στενοχωρία καὶ σπασσοκεφαλί, περὶ τοῦ τι θὰ γίνῃ. Κανεῖς δὲν ἔβλεπε σωτηρίαν ἀπὸ πουθενά. Ὁ Γαβριηλίδης εἶχε στενοχωρηθῆ πολλὴν: νὰ παύσῃ ἡ «Ἀκρόπολις», ἔπρεπε νὰ παύσῃ προηγουμένως ἡ ζωὴ του. Ὅποτε μπαίνει μέσα ὁ Καζάσογλους καὶ τὸ πρόσωπό του ἀστραποβολοῦσε ἀπὸ εὐχαρίστησι.

— Εὐρῆκα μὴν λυσίν, λέγει, μὲ τὴν μικρασιατικὴν του προφοράν.

— Ὅλοι ἀνέπνευσαν.

— Πῶς; Τί; Ποιά; Γιὰ πές τὴν!...

— Νὰ μὴ ἐκδοθῇ αἰριὸν ἡ «Ἀκρόπολις».

Ὁ Γαβριηλίδης σ' ὄλην τὴν ζωὴν του, δὲν τὸ λησμόνησε αὐτό.

***

Ὁ Γαβριηλίδης ἀπεχθάνετο τὸ πένθος καὶ γενικῶς τὸ μαῦρο. Μιά φορά πού πήγαινε στὴν Κηφισσιά, ὁ μαῦρος πέπλος μιάς κυρίας, πού καθότανε πλησίον του, κυματιζόμενος ἀπὸ τὸν ἀέρα ἔπεσον ἀπάνω στοῦ χεῖρός του. Ὁ Γαβριηλίδης ἐπετάχθηκε σάν κἀνὶ νὰ τὸν δάγκασε, καὶ στραφεῖς εἶπε στὴν κυρία, μὲ τὸν τόνο πού φωνάζουν οἱ διαβάτες στὸν τσοπάνη, όταν τοὺς ρίχνονται οἱ σκύλοι του:

— Κυρία, συμμαζεῦσατε τὸ πένθος σας!..

***

Εἶπαμε ὅτι ὁ Γαβριηλίδης, ἦταν θρησκός, ἀλλὰ στὴν ἐκκλησία δὲν πήγαινε ποτέ.

Μιά φορά μόνον ἔκανε ἐξαίρεση, τὸ βράδυ τοῦ Μεγάλου Σαββάτου, όταν γινόταν ἡ Ἀνάστασις. Τότε τοὺς ἔκαινε δίλους ἀπὸ τὸ σπίτι καὶ τὴν γρηά μητέρα του ἀκόμη, εἶτε καλὸς καιρὸς ἦταν, εἶτε κρύο καὶ βροχὴ, καὶ πήγαιναν εἰς τὴν Ἀνάστασι.

Ὁλόκληρος πλημμύριζε ἀπὸ χαρὰ καὶ ἀπὸ μυστήριο, καὶ όταν ὁ παπᾶς ἔβγαине νὰ εἶπῃ τὸ

Χριστὸς Ἀνάστη ἐκ νεκρῶν

παραινῶσε μεγαλοφώνως δίλους νὰ σηκώσουνε τὴν λαμπάδα τοὺς ψιλά.

Ὅταν δὲ γύριζε στὸ σπίτι, ἀπαραίτητον κάθε χρόνον ἦταν νὰ καθίσῃ στὸ Πασχαλινὸ τραπέζι. Ἀπὸ τὸ Πασχαλινὸ τραπέζι τοῦ Γαβριηλίδου δὲν ἔπρεπε ποτέ νὰ λείπουν γλυκὸ τοῦ κουταλιῶ, μαστίχα, κότα καὶ ζουμί, τσουρέκι καὶ αὐγά.

Καὶ αὐτὸς ὁ μὴ τρώγων ποτέ τὸ βράδυ, ὁ μὴ τρώγων κρέατα ποτέ, ἔξαιρούσε ἐκείνη τὴ νύκτα τῆς Θεῆς Ἀναστάσεως, παρῆβαινε σ' ὅλα τὸ πρόγραμμά του, καὶ ἔπειτα, ἡσυχος, πήγαινε καὶ κοιμᾶτανε.

***

Ὅταν πέθανε ἡ μητέρα του, ἔφυγεν ἀπὸ τὸ σπίτι του πού τοῦ φαινότανε πένθιμο, καὶ πήγε καὶ ἔμεινε στὸ ξενοδοχεῖον. Τὰ κορίτσια του μένανε στὸ σπίτι. Πέρασαν μῆνες ἀρκετοί, ἤλθε τὸ Πάσχα, ἀλλὰ οὔτε ἡ κόρης του τὸ φέρτασαν, οὔτε ὁ Γαβριηλίδης. Ἡ μεγαλειτέρα κόρη του ἡ Ἄννα — νῦν κυρία Συναδινῶ — θυμῆθηκε τὶς ἄλλες τὶς Λαμπρές, πού γιόρταζαν ὅλοι μαζί, καὶ τὴν ἄλλη μέρα, ἔπιασε καὶ ἔγραψεν ἕνα παραπνευμένο χρονογράφημα εἰς τὴν «Ἀκρόπολη» πού τὸ ἐπέγραψε «Ἀνάστασις Ἑλλήδων» καὶ ἐθυμῶτανε τὶς παλιὰς Πασχαλιὰς πού πηγαινάνε ὅλοι γεμάτοι Ἀνάστασι καὶ χαρούμενοι στὴν ἐκκλησία. Μόλις τὸ διάβασε τὸ χρονογρά-

φημα αὐτὸ ὁ Γαβριηλίδης, τὴν ἴδια μέρα ξαναγύρισε στὸ σπίτι του...

***

Χαιρότανε ἰδιαιτέρως τὶς μεγάλες τὶς γιορτές.

Καὶ δὲν τοῦ ἔφτανε μοναχὰ αὐτό. Ἦθελε νὰ τὶς χαροῦνε καὶ οἱ ἄλλοι. Γιὰ τοῦτο τὸ ἀλησμόνητα πανηγυρικὰ φύλλα τῆς «Ἀκροπόλεως» τὰ Χριστουγεννιάτικα, Πρωτοχρονιάτικα, Πασχαλινὰ!

Στὴν παλιά του μάλιστα ἐποχὴ, στὴ χρυσὴ ἐποχὴ τῆς «Ἀκροπόλεως» ἔβαζεν αὐτὸς ἕνα μέγα ποσόν, προσκαλοῦσε καὶ ἄλλους φιλανθρωποὺς, καὶ εἰς τὸ ἡγοράζοντο ρούχα, παπούτσια, κοῦκλες, παιχνίδια καὶ γλυκὰ γιὰ τὰ φτωχὰ παιδάκια.

Καὶ τὴν ἡμέραν τῆς Πρωτοχρονιάς, γινότανε ἡ διανομὴ εἰς ἑκατὸν κ' ἀπάνω ἀπορα. Καὶ ἔπειτα τὸ ἔστειλε ὅλα εἰς τὸ Θεάτρο, σὲ μιά ἀπογευματινῇ, πού εἶναι τοῦτο γι' αὐτὴ, εἶχε φροντίσει νὰ δίδεται ἐκείνη τὸν ἡμέρα.

***

Οἱ παλαιοὶ Ἀθηναῖοι θὰ ἐνθυμοῦνται τὸ ζήτημα, τῶν Στεφανοβυκειῶν κτημάτων. Ὁ μακαρίτης Δημ. Ράλλης, παρήγγειλε τοῦ Γαβριηλίδου, ν' ἀναλάβῃ τὴν ὑπεράσπισιν τῆς ὑποθέσεως, διὰ τῆς «Ἀκροπόλεως» καὶ ἂν κερδηθῇ ἡ ὑπόθεσις αὐτή, νὰ τοῦ μετρήσουν διακοσίας χιλιάδας δροχμάς.

Ὁ Γαβριηλίδης τοῦ ἀπήντησε:

— Νὰ μοῦ στείλετε τὰ χαρτιά σας, θὰ τὰ δώσωμιν εἰς ἐμπιστόν μας δικηγόρον νὰ τὰ μελετήσῃ καὶ ἂν ἔχετε δίκαιον, θὰ σὰς υποστηρίξω δωρεάν.

Ὁ Δημήτριος Ράλλης τὰ ἔστειλε, ὁ Γαβριηλίδης τὰ παρέπεμψεν εἰς τὸν μακαρίτην Νικόλ. Δημητρακόπουλον, ὁ ὁποῖος ἀπεφάνθη περὶ τοῦ δικαίου τῆς ὑποθέσεως αὐτῆς.

Ὁ Γαβριηλίδης τότε ἔκαμεν ἄγιον πόλεμον, ὑπὲρ τῆς ὑποθέσεως αὐτῆς, ἡ ὑπόθεσις ἐκερδήθη καὶ δὲν ἐδέχθη οὔτε μιά πεντάρα.

Πέρασαν ἀπὸ τότε ἀρκετὸς καιρὸς. Μιά ἡμέρα στὴ σύνταξι τῆς «Ἀκροπόλεως» προσελήθη ἕνα παιδί καλῆς οἰκογενείας ἀπὸ τὴν Λαμία. Κάποια ἐνέργειά του, παρεξηγήθη ἀπὸ τὸν καθηγητὴν κ. Λούρο, εὐρισκόμενον ὅμως ἐν τῷ δικαίῳ του, καὶ ὁ συντάκτης κατηγγέλη. Οἱ δικηγόροι τοῦ νέου, διὰ νὰ τὸν σώσουν, κατὰ κακὴν ἀντίληψιν, τὸν ἔβαλαν νὰ εἶπῃ τίς μὲ ἐπιστολῇ πού ἔκαμε πρὸς τὸν κ. Λούρον, τὴν ἔκαμε κατόπιν διαταγῆς τῆς διαχειρίσεως τῆς «Ἀκροπόλεως».

Διαχειριστὴς ἦτανε τότε ὁ πτωχὸς Καζάσογλους. ἄνθρωπος ὁ ὁποῖος ὄχι μόνον γιὰ αὐτὸ δὲν ἦτανε, ἀλλὰ οὔτε μπορούσε νὰ φαντασθῇ ὅτι δύναταν νὰ γίνουν τέτοια πράγματα στὸν κόσμο!

Ἡ Ἑλληνικὴ δικαιοσύνη, μὲ ὄρεξι, τρώχισε τὰ νύχια τῆς, γιὰ ν' ἀρπάξῃ τὸν ἴδιον τὸν Γαβριηλίδου.

Ὁ ἐντιμὸς ἐκεῖνος ἄνθρωπος ἐστενοχωρηθῆ. Ἐὰν εἶχεν ἀπέναντί του μεγάλους σάν κ' αὐτόν, κανεῖς, βεβαίως κίνδυνος. Οὔτε θὰ ἐπέτρεπε κανεῖς στὸν ἑαυτὸ του νὰ σκεφθῇ νὰ καταλιώξῃ τὸν Γαβριηλίδου. Ἀλλὰ δὲν εἶχε νὰ κάμῃ μὲ μεγάλους!...

Ἐπρεπε νὰ ἀποδείξῃ τὴν ἐντιμότητά του. Ν' ἀποδείξῃ ὅτι ὁ ἀποδιώκων ἑκατοντάδας χιλιάδων, δὲν θὰ ἔκανε ἐξβίασιν καὶ παντακόσως ψυροδραχμῆς. Ὅτι ἕνας Γαβριηλίδης δὲν μαγαρίζε τ' ὄνομά του. Καὶ ἐσκέφθη τὸν Δημήτρ. Ράλλην καὶ τὴν πρότασί του γιὰ τὰ Στεφανοβυκεία. Καὶ ἔστειλε τὸν τότε ἀρχισυντάκτη του τὸν κ. Συναδινὸ, νὰ τὸν ρωτήσῃ ἂν δέχεται νὰ παρουσιάσῃ ὡς μάρτυς.

— Ἐρχομαι, ἀπήντησεν ὁ Ράλλης, καὶ ἀνεβαίνω μὲ χεῖρα καὶ μὲ πόδια, καὶ στὸ Εὐαγγέλιό τὸ βεβαιῶνω ὅτι δὲν ὑπάρχει ἐντιμότερος καὶ ἀνιδιοτελέστερος ἄνθρωπος εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τὸν Γαβριηλίδου.

Καὶ εἰσώρμησε ὁ ἐρυθρὸς λέων μέσα στὴν ἀνάκριση καὶ κατεράκωσε κάθε κακὴ ἔφσει διασώσεως τοῦ Γαβριηλίδου.

Σὲ λίγο, δικασθεῖς, ἠθωώθη καὶ ὁ ἀφελὴς νεὸς, ὁ γράψας τὴν ἐπιστολήν, ὄχι μὲ κακοὺς σκοποὺς βεβαίως.

***

Γιὰ τὴν πρότασιν τοῦ Σέγκ καὶ τὴν ἀπάντησιν τοῦ Γαβριηλίδου, εἶχαμε γράψαι ἄλλοτε.

Ὁ Σέγκ ἀποτυχὼν ἀπέστειλεν τὴν περιφημον δεσποινίδα Κουτουβάλη, τὴν ὁποῖαν ἐνυμφεύθη κατόπιν ὁ Ἴταλὸς Πρέσβυς εἰς τὰς Ἀθήνας Μπουδάρι, παρακαλῶντας νὰ δεχθῇ χρήματα προσφερόμενα.

Ὁ Γαβριηλίδης ἀφοῦ τὴν εἰδῶκε καὶ αὐτὴν, ἔκαλεσε τὴν διαχειριστὴ του, τὸν Ἀλεξανδρίδου καὶ τοῦ εἶπε:

— Αἰριὸν δὲν ἔχομε χαρτὶ γιὰ τὴν «Ἀκρόπολη». Βάλε τὸ ὄρολόγι σου ἐνέχυρον, ἀγάρασε χαρτὶ γιὰτὶ ἄλλως κινδυνεύομε νὰ μὴ βγοῦμε.

Ὁπερ καὶ ἐγένετο.

(Ἀκολουθεῖ)

